

Також організаційно-правовий аспект електронної демократії має низку викликів:

1. Високі ризики кібератак і витоку інформації. Сучасні електронні платформи та бази даних мають численні технічні вразливості.

2. Недостатній рівень цифрової грамотності громадян. Це обумовлюється відсутністю систематичного навчання та просвітницьких програм з цифрової грамотності, внаслідок призводить до нерівномірного доступу до електронних послуг.

3. Відсутність чітких механізмів за прозорістю електронного врядування. Недостатньо регламентовані процеси прийняття рішень в електронному форматі можуть створити умови для корупційних практик та зловживань. Наявність неузгоджених або застарілих нормативних актів щодо цифрової взаємодії знижує ефективність механізмів контролю та аудиту електронних систем.

Список використаних джерел

1. Для чого компаніям комплаєнс і хто має його впроваджувати? *Юрліга*: веб-сайт. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analitics/220806_dlya-chogo-kompanyam-komplans--khto-ma-yogo-vprovadzhuвати (дата звернення: 04.03.2025).

2. Що для вас означає доброчесність? *Foundation for Defense of Democracies*: веб-сайт. URL: <https://www.fid-foundation.com.ua/news/shcho-dlia-vas-oznachaie-dobrochesnist> (дата звернення: 04.03.2025).

3. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 797-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80#Text>

Мельник Софія Олександрівна

здобувачка ступеня вищої освіти бакалавр

Вінницького державного педагогічного університету

імені Михайла Коцюбинського

РЕАЛІЗАЦІЯ ПОВНОВАЖЕНЬ АРБІТРАЖНОГО КЕРУЮЧОГО У СПРАВАХ ПРО НЕПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

На виникнення неплатоспроможності фізичної особи впливають різні фактори, що перешкоджають виконанню нею зобов'язань перед кредиторами. Із введенням в дію Кодексу України з процедур банкрутства [далі – КУзПБ] вперше було передбачено застосування судових процедур до фізичної особи, яка не здійснює підприємницької діяльності[1]. Фізичні особи набули право звернення до господарського суду із заявою про відкриття провадження у справі про власну неплатоспроможність.

І.О.Вечірко зазначає, що до переваг для боржників процедур неплатоспроможності відносять застосування тимчасового мораторію на задоволення вимог кредиторів, збереження особливо необхідного майна, насамперед житла, і подальшої можливості повного або часткового звільнення від заборгованості [2, с.151-152].

За статистикою кількість справ щодо неплатоспроможності фізичних осіб у 2023-2024 роках значно збільшилась. Так за 2023 рік було розглянуто 575 справ, а в першій половині 2024року – 343справи[3].

Відповідно до ч. 2, ст. 6 КУзПБ в провадженні у справах про неплатоспроможність до боржника - фізичної особи можуть бути застосовані дві судові процедури: реструктуризація боргів боржника та погашення боргів боржника . Процедура реструктуризації боргів фізичної особи застосовується з метою відновлення платоспроможності боржника шляхом зміни способу та порядку виконання його зобов'язань відповідно до плану реструктуризації боргів. Тоді як процедура погашення боргів боржника вводиться у справі про неплатоспроможність разом з визнанням боржника банкрутом та передбачає реалізацію його майна з метою задоволення вимог кредиторів.

Для забезпечення здійснення судових процедур у справах про неплатоспроможність фізичних осіб передбачено залучення арбітражного керуючого. Так згідно із статтею 10 КУзПБ арбітражний керуючий є суб'єктом незалежної професійної діяльності. У статті 12 Кодексу відображені права та обов'язки арбітражного керуючого. При цьому, важливою є норма вищевказаної статті згідно з якою під час реалізації своїх прав та обов'язків арбітражний керуючий зобов'язаний діяти добросовісно, розсудливо та з метою, з якою ці права та обов'язки надано (покладено).

В статті 114 КУзПБ окремо визначені права та обов'язки арбітражного керуючого у справах про неплатоспроможність фізичної особи. Так відповідно до частини 1 вищевказаної статті арбітражний керуючий має право: отримувати інформацію з державних реєстрів, у тому числі з бюро кредитних історій, у порядку, передбаченому законодавством; здійснювати огляд майна боржника. До обов'язків арбітражного керуючого згідно з частиною 2 вищевказаної статті входить: розглядати заяви кредиторів із грошовими вимогами до боржника, що надійшли у встановленому цим Кодексом порядку; повідомляти кредиторів про результати розгляду їхніх вимог; скласти та у випадках, передбачених цим Кодексом, вести реєстр вимог кредиторів; скликати збори кредиторів та організовувати їх проведення; організувати виявлення та складання опису майна боржника (проведення інвентаризації), визначити його вартість; сформувати ліквідаційну масу; інші обов'язки передбачені Законом. Коло обов'язків арбітражного керуючого визначається в залежності від судової процедури, яка застосовується до боржника-фізичної особи. В процедурі реструктуризації боргів боржника арбітражний керуючий виступає у ролі керуючого реструктуризацією. Його головною задачею у цій процедурі є розроблення за погодженням з боржником плану реструктуризації боргів та надання цього плану на затвердження господарським судом. Арбітражний

керуючий повинен виконувати обов'язки враховуючи баланс інтересів кредиторів та боржників, що є основною етичною нормою керуючого. Ця особа має пам'ятати про поставлені перед нею пріоритетні завдання процедури банкрутства, що містить в собі в першу чергу мету забезпечення оздоровлення фінансово-господарського становища боржника та відновлення його становища. Тому за першої ж можливості відновлення платоспроможності, керуючий зобов'язаний її реалізувати [4].

В процедурі погашення боргів боржника арбітражний керуючий виконує обов'язки керуючого реалізацією майна. В цій процедурі важливе значення мають здійснювані ним заходи пов'язані з реалізацією майна боржника та проведенням розрахунків з кредиторами.

Підсумовуючи слід зазначити, що відповідно до норм законодавства України арбітражний керуючий є важливим суб'єктом у справах про неплатоспроможність боржників-фізичних осіб. Він має широкий спектр прав та обов'язків у судових процедурах стосовно фізичних осіб для того, щоб або відновити платоспроможність боржника або задовольнити вимоги кредиторів у процедурі погашення боргів. При цьому арбітражний керуючий повинен добросовісно здійснювати свої повноваження, оскільки від цього залежить ефективність застосованих до боржника судових процедур. Крім цього, своїми діями, вміннями і знаннями арбітражний керуючий має підвищувати довіру до своєї професії, з боку кредиторів і боржників.

Список використаних джерел

1. Кодекс України з процедур банкрутства. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
2. Вечірко І. О. Про деякі проблеми судового захисту прав та інтересів неплатоспроможної фізичної особи. *Забезпечення прав людини: національний і міжнародний виміри* : III Всеукр. науково-практ. конф., м. Вінниця, 7 груд. 2023 р. Вінниця, 2024. С. 151–156.
3. Дячкіна Анастасія. У 2024 році справ про банкрутство людей побільшало у 2,2 рази. *Економічна правда*. 10 червня 2024 року. URL: <https://epravda.com.ua/news/2024/06/10/714920/>.
4. Баланс інтересів кредиторів та боржника – ключова етична норма для арбітражного керуючого. *L.I.GROUP*. URL: <https://www.ligroup.com.ua/balans-interesiv-kreditoriv-ta-borzhnika-klyuchova-etichna-norma-dlya-arbitrazhnogo-keruyuchogo-2/>.